

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten a 2019. április 24. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és 2019. május 3. napján kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt I.r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2018. november 21. napján kelt 31.B.842/2018/26. számú ítéletét megváltoztatja.

Az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 5 (öt) évre súlyosítja.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből az I. r. és a II. r. vádlott személyenként 106.035 (százhatvanháromezer-háromszázötven) forintot köteles az államnak megfizetni, míg a megismételt eljárással felmerült 290.845 (kettőszázkilencvenezer-nyolcszáznyolcvanöt) forint költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, azzal, hogy az I. r. vádlott lakcíme helyesen: I. ajtó, személyi azonosító okmányának száma: A, magyar állampolgár, illetve a II. r. vádlott személyi azonosító okmányának száma: J, magyar állampolgár.

A másodfokú eljárásban felmerült 68.935 (hatvannyolcezer-kilencszázharmincöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Törvényszék a 2017. november 30. napján kihirdetett 1.B.459/2011/191. számú ítéletével

Az I. r. elítéltet 3 rendbeli csalás büntette [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont, ba) és bc) alpont, egy esetben (5) bekezdés b) pont, egy esetben (4) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont, ba) és bc) alpont, (6) bekezdés b) pont], közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirattal visszaélés vétsége [Btk. 345. §] miatt 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra,

Spargl Antal II. r. vádlottat felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] miatt 300 napi tétel, napi tételenként 1.000 Ft, összesen 300.000 Ft pénzbüntetésre,

A III. r. és a IV. r. elítélteket társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont, ba) és bc) alpontok, (6) bekezdés b) pont] miatt 2-2 évi - a végrehajtásában 5-5 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre,

Az I. r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, ba.) és bc.) alpontok, (6) bekezdés b) pont] és 3 rendbeli, 2 esetben társtettesként, 1 esetben bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (6) bekezdés b) pont] miatt 4 évi börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra,

A II. r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, ba) és bc) alpontok, (6) bekezdés b) pont] és 3 rendbeli 2 esetben társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (6) bekezdés b) pont] miatt 4 évi börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A kihirdetett ítélet a III. és IV.r. elítéltek tekintetében - fellebbezés hiányában - 2018. január 19. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Ítéltábla a 2018. június 14. napján kelt 4.Bf.64/2018/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az I. r. elítélt vonatkozásában helybenhagyta, azonban az I.r. és a II. r. vádlottak esetében azt hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A II. r. elítélt ügyét az ítéltábla elkülönítette, majd 2019. január hó 17. napján kihirdetett 4.Bf.228/2018/5. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék ítéletét az ő vonatkozásában is helybenhagyta.

A megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék 2018. november 21. napján kihirdetett 31.B.842/2018/26. számú ítéletével az I. r. és a II. r. vádlottakat 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba), bc) pont, (6) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba), bc) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt 2 - 2 évi szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 - 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Megállapította, hogy a szabadságvesztéseket végrehajtásuk elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, továbbá, hogy a vádlottak - a szabadságvesztésük utólagos végrehajtása esetén - legkorábban a büntetésük kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Ellenben I. r. és II. r. vádlottakat az ellenük 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba), bc) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Külön-külön kötelezte a vádlottakat bűnügyi költség megfizetésére.

A vádlottak védője a 2018. november hó 26. napján érkezett beadványában az I. r. és a II. r. vádlottak vonatkozásában fellebbezést jelentett be bűncselekmény, illetve másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés, valamint a felmentést célzó védelmi fellebbezés esetleges eredménytelensége esetére, a kiszabott büntetés enyhítése érdekében. A kirendelt védő átiratában, a 9. vádpont tekintetében meghozott felmentő rendelkezést mindkét vádlott esetében tudomásul vette.

A II. r. vádlott 2018. november 26. napján érkezett beadványában melyet tartalmilag közel azonos tartalommal 2018. november 27. napján érkezett beadványában megismételt előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ügyészség által készített, feltételezésekre alapított vádiratban foglaltak szerint hozta meg az ítéletet. A bíróság a bizonyítási eljárás anyagával (tanúvallomások, bizonyítékok) ellentétes tényállást állapított meg, téves következtetést vont le, megalapozatlan ítéletet hozott.

A II. r. vádlott az alábbi „magánvéleményt írta le fellebbezésében:

- „I. Az a főbűnös, azok a főbűnösök, aki, akik úgy ígért, ígértek kölcsön finanszírozást, hogy tudták az sohasem fog megvalósulni.
- II. Az is bűnös, aki, akik mások pénzét felelőtlenül kezelték és utalták el. A saját pénzüikkel ezt biztosan nem tették volna meg.
- III. Az is bűnös, aki, akik felvették és eltulajdonították mások pénzét, úgy hogy tudták azok nem szerződés, teljesítés alapján került a számlájukra.
- IV. Bűnösök csak a I.,III. pont alapján lehetnek hiszen, ha az idetartozó cselekmények nem következtek volna be, nem lenne büntetőeljárás. Nem lenne miről beszélni 10 éven keresztül. Én mindenképpen ide tartozom.
- V. Az eltelt több, mint 10 évben a I - III. pont alatti személyek felelősségét és bűnösségüket meg lehetett volna állapítani."

Arra is hivatkozott a beadványában, hogy tanú1 szervezte be a Kft1.-t, amiért kettő millió forintot fizettek neki.

A szerződések ügyvédekkel lettek elkészítve, annak tudatában, hogy az első, a tanú2 által indított projekt finanszírozása nem valósult meg és eltűnt 110 millió forint.

Neki semmi köze a két projekt beszerzéséhez és szerződéséhez, illetve megtévesztő, hamis információt soha nem közölt, senkivel nem szervezkedett, senkinek a megtévesztésére, becsapására. Előadta továbbá, hogy büntetlen előéletű, törvénybe ütköző tevékenységet nem folytatott, tiszta a lelkiismerete.

Kérte, hogy a bíróság a hamis vádak alól, bűncselekmény hiányában mentse fel.

A Fővárosi Főügyészség BF.22952/2008. számú 2018. november 26. napján kelt átiratával fellebbezést jelentett be az ítélettel szemben, az I. r. és a II. r. vádlottak terhére, a vádirat 9. pontjában írt bűncselekmény vádja alól történt felmentés miatt, mindkét vádlott bűnösségének csalás büntette kísérletében [Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pont, (6) bekezdés b) pont] történő kimondása, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzése, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében.

Az ügyészség álláspontja szerint a Kft2. sérelmére megvalósított cselekmény esetében a vádlottak a sértett tévedésbe ejtésére alkalmas magatartással (a nem létező orosz befektető általi finanszírozás lehetőségének, a kölcsön összege utalásának állításával, hitegetéssel, a 10%-os önerő átutalására biztatással, az orosz befektető és a sértett közötti kölcsönszerződés tervezetének megküldésével) a bűncselekmény elkövetését megkezdték, de azt nem fejezték be (Btk.10.§).

A tényállásban körülírt folyamat az elkövetők szándéka szerinti hamis tudatnak a kialakítására, fenntartására irányult. A kísérlet befejezettsége (amelyben az elkövető a maga részéről mindent megtett, és a cselekmény befejezettsége a sértett magatartásán múlik) nem feltétele a kísérlet miatti büntetőjogi felelősség megállapításának. A kísérlet befejezettségének az elállás (jelen ügyben nem felmerülő lehetősége), és a büntetés kiszabása tekintetében van jelentősége.

A sértett elzárkózása miatt megghiúsult cselekmény esetében a kölcsönszerződés tervezetének, a folyamat részeként történő megküldése, minőségileg több mint az orosz befektetők általi projektfinanszírozás lehetőségének pusztá állítása (ismertetése), amelyről mindazon tanúk beszámoltak, akik nem váltak az ügy sértettjeivé.

A kölcsönszerződés megkötése feltételül szolgáló önrész átutalása a kár bekövetkezését jelentette volna, amellyel a cselekmény befejezetté vált volna. Ebből következően az ezt megelőző állapot: a kísérlet.

A vádlottak terhére megállapított bűnhalmazatban egy 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, befejezett csalás büntette, és további két (a vád álláspontja szerint három) azonos minősítésű csalás büntettének kísérlete szerepel.

A büntetés kiszabásának alapjául szolgáló halmazati középmérték [Btk. 80. § (2) és (3) bekezdés; Btk. 81. § (3) bekezdés] 10 év. A büntetés kiszabását érintő körülmények közül - az elsőfokú bíróság indokolásában a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontjára hivatkozással kiemelt - tényező a cselekmények elkövetése óta eltelt hosszú idő (10 év), amelynek enyhítő hatását csökkentti, hogy a kísérleti szakban rekedt cselekmények által veszélyeztetett érték egyenként is meghaladja a százmillió forintot.

A vádlottaknak fel nem róható rendkívül hosszú időmúlás alapot ad a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés b) pontjában írt enyhítő rendelkezés alkalmazására, de a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére (Btk. 85. §) nem. Különösen az azonos tárgyú bűncselekmény miatt korábban felelősségre vont az I. r. vádlott esetében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.869/2018/1. számú 2018. december 18. napján kelt átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a vádlotti és védői fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta. Az ítéleti tényállás megalapozott, annak megállapításához az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges bizonyítást lefolytatta. Az ítélet indokolásában a felmerült bizonyítékokat irathűen ismertette, azokat egyenként és egymással is összevetve értékelte. A logika és ésszerűség szempontjait szem előtt tartva racionális indokát adta, hogy a vádlottak tagadását mely bizonyítékok és miért cáfolják, valamint kitért arra is, hogy az egyes tényállási pontok megállapításánál melyek voltak azok a bizonyítékok, amelyeket alapul vett. A jogkövetkezmények során indokoltan alkalmazta az elbíráláskori törvényt.

Az I., II. és III. tényállási pontban (vádirat 6., 7. és 8. pontja) okszerű a vádlottak bűnösségére levont következtetés és a minősítés is törvényes.

A IV. pont (vádirat 9. pont) esetében azonban tévesen hozott felmentő rendelkezést arra hivatkozással, hogy a vádlottaknak a tényállásban rögzített magatartása csak a csalás bűncselekmény előkészületét valósította meg.

Hivatkozása szerint azt az elsőfokú bíróság sem vonta kétségbe, hogy a vádlottak - a másik három tényállási ponthoz hasonlóan - ennél az esetnél is törekedtek a sértettek megtévesztésére, és ennek érdekében aktív magatartást tanúsítottak. A sértettek gyanakvása miatt azonban a kölcsönszerződés megkötésére nem került sor, így a bíróság álláspontja szerint a vádlottaknak a sértettek által el nem fogadott, illetve elutasított ajánlata joghatás kiváltására nem volt alkalmas, így a cselekmény csak az előkészületi szakig jutott el.

Az ügyészi álláspont szerint a cselekmény megvalósulásának kérdését a vádlotti oldalról kell vizsgálni.

A vádlottak a sértettek tévedésbe ejtése érdekében a tényállás körébe tartozó aktív magatartást fejtettek ki. Ilyen volt a nem létező orosz befektető általi finanszírozási ígéret, az önrész letétbe helyezésére irányuló rábírási próbálkozás, a valótlan tartalmú „kötelező érvényű nyilatkozat” átadása a hitel biztosításáról és a hitel letétbe helyezéséről, a projekt elfogadásának e-mailben történő leigazolása.

Cselekményük minden mozzanatával a sértettek megtévesztésére törekedtek és magatartásuk arra alkalmas is volt. A maguk részéről tehát a csalási cselekmény tényállásába illeszkedő magatartást megkezdték. Annak, hogy a sértettek végül is elzárkóztak a kölcsönügylet feltételeként szabott

1.200.000 euró önrész letétbe helyezésétől és emiatt a kölcsönszerződés aláírására nem került sor, abból a szempontból van jelentősége, hogy így a kár nem következett be, a cselekmény nem vált befejezetté, csak kísérleti szakban maradt.

Minderre figyelemmel az ügyészség szerint az ítélet IV. pontjában írt tényállás alkalmas az I. r. és a II. r. vádlottak bűnösségének a Btk.373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntette kísérletének a megállapítására.

Rögzítette az átirat, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásakor irányadó körülményeket helyesen jelölte meg, kiemelt jelentőséget tulajdonítva az enyhítő körülmények között az időmúlásnak. Azonban a kétségtelenül fennálló, hosszú időmúlás nyomatékát is az egyéb körülmények tükrében kell megítélni. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy mi a megvalósított bűncselekmény törvény által meghatározott büntetési tételkerete, figyelemmel kell lenni a Btk. 81. § (3) bekezdésében megjelölt halmazati szabályokra és a Btk. 80. § (2) bekezdésében kiinduló pontként megjelölt középértékre is. Pusztán a hosszú időmúlás nem vezethet oda, hogy a büntetésnek a Btk. 79. §-ában meghatározott törvényi céljai súlyos bűncselekmények megvalósulása esetén ne hatályosuljanak. A vádlottak bűnösségét a bíróság külön-külön is nagy tárgyi súlyú, több rendbeli bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett vagyon elleni bűncselekményben, részben azok kísérletében állapította meg. Ilyen bűncselekmények esetén tényleges szabadságelvonással nem járó büntetés alkalmazása teljességgel súlytalan. Ezért a büntetési célok eléréséhez a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése és a cselekmény jellegére tekintettel közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szükséges.

Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábrla a Fővárosi Törvényszék ítéletét mindkét vádlott tekintetében változtassa meg és bűnösségüket állapítsa meg további 1 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ba) és bc) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérletében. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzze és mellékbüntetésül közügyektől eltiltást is alkalmazzon. Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

Az I. r. vádlott a 2019. február 07. napján érkezett fellebbezés indokolásában arra hivatkozott, hogy a megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítélet továbbra is törvénysértő, megalapozatlan és iratellenes, a Fővárosi Törvényszék az ítélet tényállását a büntetőper adatai ellenében a törvénytelen vádra alapította, erre való tekintettel valamennyi vádpontban bűncselekmény hiányában kérte a felmentését.

Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék figyelmen kívül hagyta a Fővárosi Ítéletábrla ítéletében a megismételt eljárásra vonatkozó részletes és tételes iránymutatást. Az ítéleti tényállás továbbra is részben felderítetlen, hiányos és iratellenes, melyből nem állapítható meg, hogy a tényállás konkrétan mely tényeken és bizonyítékokon alapul. Ezért az ítéletből hiányzik a vádlottak tényállásszerű cselekvőségének alátámasztására szolgáló indokolás is. A hiányos tényállás nem alkalmas bűncselekmény megállapítására, a vád alá helyezett személyek büntetőjogi felelősségre vonására. A vádlottak büntetőjogi értelemben vett cselekvősége, tudattartalma szempontjából jelentős tények nem kerültek rögzítésre. A meg nem valósult, ezáltal fiktív tényállási elemek (tévedésbe ejtés, szándékosság, károkozás, üzletszerűség, bűncselekmény abban való előzetes megállapodás hiánya) alapján levont téves jogi következtetések, feltételezések szerint büntetés kiszabásának nincs helye.

Ő károsult ügyfélből vált az eljárás vádlottjává. Álláspontja szerint nem a tanú2 feljelentő volt a sértett, hanem ténylegesen ő, azaz az I. r. vádlott, mivel a sértett a Kft3., mely a családi vállalkozása és személy szerint ő, azaz az I. r. vádlott a sértett.

Előadta, hogy a testvére ellen jelenleg is végrehajtási eljárás van folyamatban. Arra hivatkozott, hogy az ügyvédi letétből tudtuk és hozzájárulásuk nélkül az okiratszerkesztéssel és letétkezeléssel megbízott ügyvédek közreműködésével ismeretlen számlára került az önrész összege. Hivatkozása szerint őket tévesztették meg és nem ők másokat. Az ügyvédek ellen több feljelentés is történt.

A tanú2 valóban értékesíteni kívánta az ingatlant, az azon fennálló tartozástól való megszabadulás érdekében és a hitelfelvevő ténylegesen nem a tanú2, hanem ő, azaz az I. r. vádlott volt. Három alkalommal próbált meg korábbi kapcsolati köréből hitelt bevonni az ingatlan megvásárlásához, ebben a körben volt olyan pénzintézetől kért hitel is, melyre csak cég pályázhatott, ezért alapította a Kft3-t, azonban a hitelt nem kapta meg. Az elutasítást követően a hitelkérelemhez a II. r. vádlott közreműködésével készített projekt anyagot a tanú2 bankos ismerőse, az I. r. vádlott távollétében a tanú2-nek adta vissza, aki azt kérésére a IV.r. elítélt által a külföldi befektető magyarországi képviselőjének mondott tanú3-nak juttatta el, szintén a IV.r. elítélt által megadott e-mail címre. Álláspontja szerint azonban ettől még nem a tanú2 volt az ügyfél, hanem ő, azaz az I. r. vádlott maradt a vevő.

A tanú2-vel és a II. r. vádlottal már 2006. évtől, jóval korábban mint amikor a IV.r. elítélték az orosz hitelt vállalták, már dolgoztak az otthon projekt létrehozásán.

A II. r. vádlott vonatkozásában megismételte hivatkozását, hogy az ingatlan értékbecslését a tanú2 felkérésére készítette korábban, s ezért kérte fel ő is, hogy a kommunikációt segítse, mivel ő nem értett a számítógéphez, internethez.

Teljes mértékben megbízott a IV.r. elítéltekben és a II. r. vádlottnak is csak ezt tudta mondani. a II. r. vádlott a tanú2-vel volt csak korábban munkakapcsolatban, mielőtt rajta, azaz az I. r. vádlotton keresztül megismerte IV.r. elítéltekkel.

A fellebbezés indokolásában arra hivatkozott, hogy a IV.r. elítéltetk által delegált orosz cégek iratait a IV.r. elítélt kérésére a tanú3 küldte be futárral az ügyvédnek közvetlenül, sem ő azaz az I. r. vádlott sem a II. r. vádlott nem küldött projektcéget az ügyvédnek.

A tanú1 és ügyfelei vonatkozásában azt emelte ki, hogy ők valótlan, hamis vallomást tettek a bíróság előtt, a tanú1 vitte a három projektcéget az ügyvédhez.

Mindezekre tekintettel az I. r. vádlott továbbra is kérte minden vád alól, bűncselekmény hiányában történő felmentését. Az ügy szereplőinek helyzetét egy ábrán modellezte.

A II. r. vádlott a 2019. február 08. napján érkezett fellebbezés indokolásában az I. r. vádlott indokolásával azonos módon arra hivatkozott, hogy bűncselekményt nem követett el és szándékában sem állt ilyet tenni. Az ítélet törvénysértő, megalapozatlan és iratellenes. A Fővárosi Törvényszék az ítélet tényállását a büntetőper adatai ellenében a törvénytelen vádra alapította. Valamennyi vádpontban bűncselekmény hiányában kérte a felmentését.

Arra hivatkozott, hogy a IV.r. elítélt házaspárt nem is ismerte 2007 előtt, őket az I. r. vádlotton keresztül ismerte meg és III. és IV.r. elítélt megtevesztette őt, aki csak műszaki szempontból vett részt az előkészítő munkákban.

Megerősítette az I. r. vádlott azon hivatkozását, hogy az I. r. vádlott is hiteligenlyő volt és azért kérte segítségét, mert ő nem rendelkezett a számítógép használat és a levelezés lebonyolításában gyakorlattal.

Arra hivatkozott, hogy nem gondolta volna, hogy a IV.r. elítélték által megbízott és az ügyben részes többi ügyvéd által megteremtett jogi háttér ellenére csalás történhet.

A tanú4 és a tanú5 vallomása is megerősítette, hogy az ügyvédek összejátszathattak. A tanú1 és a tanú6 tanúk vonatkozásában pedig sérelmezte, hogy 10 éven át bujkáltak, majd mikor kihallgatásra kerültek, már akként nyilatkoztak, hogy sok mindenről nem tudnak, illetve nem emlékeznek.

Azzal érvelt, hogy a pénzfeltevő emberekhez soha nem volt semmi köze, bíróságon látta őket először. Hangoztatta, hogy a tanú3 nem állt kapcsolatban, hanem a IV.r. elítélt házaspártól kaptak egy e-mail címet, amire küldték az anyagokat.

Mindezekre figyelemmel kérte bűncselekmény hiányában történő felmentését. Fellebbezésének indokolásában ő is szerepeltette az I. r. vádlott fellebbezés indokolásában szereplő ábrát.

Az I. r. és a II. r. vádlottak védője a 2019. február 18. napján érkezett fellebbezés indokolásában a bejelentett fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta.

A IV. tényállási pont tekintetében az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezését tudomásul vette, azonban továbbra is vitatta, hogy a csalás előkészületét a vádlottak megvalósították volna.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mivel a megállapított tényállás ellentétes az ügyiratok tartalmával, továbbá az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlansága a másodfokú eljárás keretei között nem küszöbölhető ki, mivel még további olyan terjedelmű bizonyítást kellene lefolytatni, amely a másodfokú eljárás keretein túlmutatna, ezért indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének a Be. 609. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő kötelezését.

A bűnösség megállapítása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének csak részben tett eleget.

A megismételt eljárásban, a Fővárosi Ítéltábla útmutatásával ellentétesen nem került sor valamennyi e-mail útján folytatott levél tartalmának az érintett tanúk elé tárására, az abban foglaltakkal kapcsolatban őket nem nyilatkoztatták. Nem elegendő egyes e-mailek kiragadása a II. r. vádlott által becsatolt e-mailek közül.

Álláspontja szerint a tanú7 ismételt kihallgatása, valamint a tanú8 tanúkénti meghallgatása szükséges lett volna, mivel csak a meghallgatásuk eredményeképpen lehet állást foglalni abban, hogy a vallomásuk a tényállás tisztázásához hozzájárulhatott volna-e. Hivatkozott két e-mail üzenetre is, melyekből - álláspontja szerint - rögzíthető, hogy nem állapítható meg, hogy a II. r. és az I. r. vádlottak a családi cselekmények aktív részeseiként egy előzetes megállapodást követően jártak volna el, épp ellenkezőleg tévedésben voltak az orosz befektetési lehetőségek tekintetében.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak terhére róta, hogy a nyomozás során tanúként tett vallomásukban nem hivatkoztak arra, hogy őket a IV.r. elítélt házaspár megtévesztette. A tanú1 feljelentése alapján ismeretlen tettesek ellen volt folyamatban eljárás, fel sem merült, hogy a védenekből bármilyen bűncselekmény gyanúja miatt az eljárás későbbi szakaszában gyanúsított lehet, így elsősorban az Otthon kiemelten közhasznú alapítvánnyal kapcsolatban tettek nyilatkozatot.

Hivatkozva az egyes tanúk nyomozati vallomásának részleteire, azzal érvelt, hogy a nyomozás során beszerzett adatokból egyértelműen rekonstruálhatók az események és a vádlottak szerepe. Ők csak olyan információkat tudtak továbbadni a vádiratban szereplő cégek felé, amelyekről maguk is a III.r. és IV.r. elítélt házaspártól szereztek tudomást.

Álláspontja szerint a vádlottak bűnössége kétséget kizáró módon nem állapítható meg.

Arra az esetre ha az ítélet tábla nem osztaná az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére vonatkozó indítványt, úgy a rendelkezésre álló iratok tartalmából, valamint helyes ténybeli következtetéssel a megalapozott tényállások megállapíthatóak, annak rögzítésével, hogy a védenecinek nem volt tudomásuk arról, hogy a III-IV.r. házaspár által ajánlott orosz befektetési lehetőség valójában nem létezik és hogy céljuk kizárólag a letétbe helyezett önerő jogtalan megszerzésére irányult.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a vádlottakat az ellenük emelt vádak alól elsősorban bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában mentse fel.

Arra az esetre, amennyiben az ítélet tábla arra az álláspontra helyezkedne, hogy az elsőfokú bíróság által a megismételt eljárásban megállapított tényállások megalapozottak és érdemi felülbírálatra alkalmasak, és a vádlottak bűnösségére vont következtetés is helytálló, úgy kérte, hogy a másodfokú bíróság az ügyben fennálló több mint 10 éves időmúlásra és arra figyelemmel, hogy a II. r. vádlott büntetlen előéletű, míg az I. r. vádlott korábbi büntetése óta is több mint 10 év telt el és újabb eljárás sem indult velük szemben, az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést lényegesen enyhítse.

A tárgyaláson a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője azzal érvelt, hogy az eljárásjogi hibákat a Fővárosi Ítélet tábla a másodfokú eljárásban korrigálta, törvényessé tette azokat a bizonyítékokat, amelyeket az elsőfokú bíróság az ítéletében értékelt. Érdemben olyan új adatok nem merültek fel, amelyek az első fokon értékelt bizonyítékok teljes körű újraértékelését igényelnék. Egyebekben az írásbeli átiratában foglaltakat megismételve, indítványát fenntartotta.

A védő a tárgyaláson az írásbeli fellebbezésében foglaltakat változatlanul fenntartotta, annak minden irányát tekintve. A főügyészi átiratban foglaltakkal a nem értett egyet. A védelem a IV. tényállás tekintetében az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezését tudomásul vette, azonban azt a megállapítást nem fogadja el, hogy ez a cselekmény azért nem minősül bűncselekménynek, miután az előkészületi cselekményt a törvény nem rendeli büntetni. E tényállásnál is arról van szó, mint a megelőző három tényállás esetében, hogy a vádlottak bűncselekményt nem követtek el egyik esetben sem, miután nem fejtettek ki olyan szándékos megtévesztő magatartást, amely bármelyik sértett megkárosításához, szándékos károkozáshoz vezethetett volna, vagy annak a kísérlete megvalósulhatott volna.

Érdemi felülbírálatra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállások nem alkalmasak, a megállapított tényállások hiányosak, a bizonyítási eljárás során beszerzett és rögzített irattal részben ellentétes megállapításokat tartalmaznak és az egyébként helyesen megállapított tényekből további tényre, és így a vádlottak bűnösségére nézve teljesen tévesen vont következtetést az I., II. III. tényállás kapcsán az elsőfokú bíróság.

Nem értett egyet azzal, hogy a vádlotti oldalról megközelítve a cselekményeket, a vádlottak mindent megtettek volna a bűncselekmény megvalósulása érdekében, és az kizárólag a sértettek elővigyázatossága révén nem jutott el egy közelebbi szakaszba.

Részletezte az elsőfokú bíróság tényállásával kapcsolatban, hogy annak megállapításait miért nem tartja elfogadhatónak.

Fenntartotta azon másodlagos indítványát, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, a rögzített tényállás alapján bűncselekmény elkövetése kétséget kizáró módon nem állapítható meg. Álláspontja szerint mindkét vádlott felmentése lehet indokolt, elsősorban bűncselekmény, másodsorban bizonyítottság hiányában.

Megismételte harmadik indítványát, mely a kiszabott büntetés enyhítését célozta.

Ebben a körben a nagyon jelentős időmúlásra hivatkozott, mellyel kapcsolatban fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy a vádlottak valamennyi eljárási cselekményen részt vettek, az eljárás elhúzódásához semmilyen módon nem járultak hozzá.

Érvelt továbbá az ítélet belső arányosságával is, és nem látta indokoltnak a vádlottakkal szemben a tényleges szabadságelvonással járó büntetés és közügyektől eltiltás kiszabását.

Lehetőséget látott arra is, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott szabadságvesztés mértéke enyhítésre kerüljön, figyelemmel a nagy nyomattékkal bíró enyhítő körülményekre.

A tárgyaláson az I. r. vádlott az eddigi tevékenysége során elért eredményeket részletezve megismételte azon hivatkozását, hogy nem követett el bűncselekményt, az volt a célja, hogy valamilyen módon forráshoz jusson az ingatlan megvételéhez.

A II. r. vádlott a tárgyaláson részletesen megismételte a korábban általa hivatkozottakat, továbbra is tagadva az elsőfokú ítéletben terhére megállapítottakat.

Az ügyészi fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos, míg a védői és vádlotti fellebbezések alaptalanok.

A másodfokú bíróság a Be. 600-601. §-a szerinti tárgyaláson eljárva a kétirányú fellebbezésekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján, az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásjogi szabályokat csak részben tartotta meg, azonban a Be. 609. § (1)(2) bekezdésében felsorolt, a védő által hivatkozott - az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezető, nem orvosolható - eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság nem észlelt.

Az elsőfokú bíróság eleget tett a tárgyalás folytonosságával kapcsolatos a Be. 518. §-ában rögzített, a tárgyalási időközzel és a tárgyalás folytatásával kapcsolatos jogszabályi követelményeknek, továbbá a megismételt eljárásra vonatkozó Be. 632.§-634.§ rendelkezéseinek.

Lényegi eljárási szabálysértésként merült fel, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottakat kihallgatásuk során nem a Be. rendelkezéseinek megfelelően figyelmeztette, illetve a tanúk figyelmeztetése sem felelt meg a Be. szabályainak.

Az I. r. vádlott tárgyaláson történt vádlotti figyelmeztetéséből (6. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal) illetve a II. r. vádlott vádlotti figyelmeztetéséből (6. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldal) egyaránt kimaradt a Be. 185. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt azon figyelmeztetés, hogy bizonyítékként felhasználható, amit vallomástétele során rendelkezésre bocsát.

Ezen figyelmeztetés elmaradása miatt vallomásuk a Be. 185. § (3) bekezdése alapján bizonyítási eszközként nem lenne figyelembe vehető.

A Be. 185. § (4) bekezdés b) pontja szerint azonban a terhelti figyelmeztetés vagy a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt közlése vallomásként akkor vehető figyelembe, ha a terhelti figyelmeztetés után a közlését fenntartja.

Így lehetősége volt a másodfokú bíróságnak az eljárási szabálysértés orvoslására.

Ezért a másodfokú bíróság az ügyet a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyalásra utalta.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a vádlotti figyelmeztetés hiányossága azért volt különösen sérelmes, mivel a II. r. vádlott a 17. sorszámú jegyzőkönyvben több e-mailt is becsatolt, melyeket a későbbiek során ítéletében az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során bizonyítékként értékelt. A vádlotti figyelmeztetés utólagos megtörténte nélkül ezek az e-mail üzenetek nem lettek volna bizonyítékként felhasználhatóak.

Ezen túlmenően a jegyzőkönyvek tartalmából megállapítható volt az is, hogy az elsőfokú bíróság a tanúk figyelmeztetése során sem járt el a Be. szabályainak megfelelően, mivel valamennyi kihallgatott tanú esetében elmulasztotta figyelmeztetni őket a Be. 176. § (1) bekezdés d) pontjában írtakra, azaz, hogy ha vallomást tesznek, vallomásuk az adott vagy más ügyben bizonyítási eszközként akkor is felhasználható, ha a vallomástételt a későbbiekben megtagadják.

A Be. 177. § (2) bekezdése értelmében a tanúzási figyelmeztetés vagy a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanúk vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A Be. 177. § (3) bekezdése azonban - hasonlóan a vádlotti figyelmeztetés elmaradása esetén irányadó szabályokhoz - lehetőséget ad arra, hogy a tanú közlése vallomásként figyelembe vehető legyen, ha a tanú a tanúzási figyelmeztetés után a közlését fenntartja.

Erre való tekintettel a másodfokú eljárásban, bizonyítás felvétele mellett orvosolható volt a figyelmeztetések hiányossága, melyet a másodfokú bíróság akként pótol, hogy a vádlottakat a helyes vádlotti figyelmeztetést követően nyilatkoztatta a vallomásuk fenntartásáról, míg az elsőfokú bíróság által kihallgatott tanúk számára írásbeli vallomástételt engedélyezett a Be.184.§-a alapján, mely írásbeli tanúvallomás engedélyezésben a helyes, a Be. szabályainak megfelelő tanúzási figyelmeztetés számukra közlésre került.

Az elsőfokú bíróság által kihallgatott tanúk közül tanú6, tanú4, tanú9, tanú5, tanú10, tanú11, tanú12, III.r. elítélt, IV.r. elítélt, tanú13, tanú14, tanú15, tanú16, tanú17, tanú18 és tanú19 tanúk írásban nyilatkoztak, fenntartották korábbi vallomásukat, így azok az utólagos tanúzási figyelmeztetés tudatában történő nyilatkozattételre figyelemmel már bizonyítékként felhasználhatóvá váltak.

Az írásbeli vallomástétel lehetőségével nem élő tanú2 és tanú21 tanúkat a másodfokú bíróság a tárgyaláson kihallgatta, ahol a Be. szabályainak megfelelő tanúzási figyelmeztetést követően, korábbi vallomásukat szintén fenntartották, így az ő esetükben is a vallomásuk bizonyítékként felhasználhatóvá vált.

A figyelmeztetések részbeni elmaradása a másodfokú bírósági eljárásban, a bizonyításnak a Be. 594. § (1) bekezdése alapján - az eljárási szabálysértés kiküszöbölése érdekében - történő felvételével orvosolható volt, azt az ítéletábra pótolta, így a vádlottak és a tanúk vallomásai, valamint a II. r. vádlott által rendelkezésre bocsátott okiratok bizonyítékként felhasználhatóvá váltak.

Nem felel meg a Be. előírásainak az elsőfokú bíróság azon vádlotti kihallgatási gyakorlata, hogy mind az I. r. vádlott esetében (6. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal), mind a II. r. vádlott esetében (6. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldal) a vádlottakat a személyi körülményeikre még azt megelőzően kihallgatta, hogy nyilatkoztak volna, hogy vallomást kívánnak-e tenni. A Be. 186. § (1) bekezdése értelmében a személyi körülményekre történő kihallgatásra akkor van lehetőség ha a vádlottak vallomást kívánnak tenni, azt megelőzően csak a Be. 184. § (2) bekezdése szerinti személyüket azonosító adatokat kell közölniük.

Ezen körülmény azonban nem tekinthető olyan lényeges szabálysértésnek, mely kihatással lenne az ügy érdemi elbírálására, ahogy az a szabálysértés sem, hogy a tárgyaláson a tanúk személyi adatainak rögzítésére sem került sor teljes terjedelemben. A Be. 178. § (1) bekezdés d)-h) pontjában foglalt személyi adatok rögzítésére nem történt meg a tárgyaláson kihallgatott tanúk esetében. Ezen két eljárási szabálysértés azonban csak relatív, így annak az ügy érdemi elbírálására érdemi kihatása nem volt.

Téves az elsőfokú bíróság szóhasználata, amikor a 26. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldalán az ügyész és a védő által előterjesztett bizonyítási indítványok tekintetében akként rendelkezik, hogy a felsorolt tanúk meghallgatását mellőzi. Helyesen a bizonyítási indítványok elutasítására kellett volna, hogy sor kerüljön a Be. 520. § (5) bekezdésére figyelemmel.

A bizonyítás mellőzésére a Be. 519. § (4) bekezdése

- a) pont az ügyész a vádlott és a védő által valósnak elfogadott tények tekintetében vagy
- b) pont az olyan bűncselekmény miatt ad lehetőséget, amelyeknek a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

Az elsőfokú bíróság ítélete túlnyomórészt megalapozott, de a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja alapján részben hiányos, illetve téves.

Ezen részbeni megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ügyiratok tartalma alapján a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető volt, így az ítéletábra a tényállást az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti:

- Az ítélet 4. oldalának második bekezdésében a Heves Megyei Bíróság 1999. április 10-én jogerős B.324/1996/300. számú ítéletére történő utalást mellőzi, egyben rögzíti, hogy a vádlott büntetlen előéletű.
- Az ítélet 4. oldal 3. bekezdését kiegészíti azzal, hogy a II. r. vádlottat a cselekmény elkövetését követően a Budai Központi Kerületi Bíróság 2018. november 07. napján kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett 2.B.1685/2018/8. számú ítéletével ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége miatt 150.000 forint pénzbüntetésre és 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Elkövetési idő: 2018. május 24. napja.
- Az ítélet 6. oldalának első bekezdésében a tanú2 és társa kifejezés helyesen tanú2 és tanú20.
- Az ítélet 10. oldalának 2. és 3. bekezdésében a sértett neve helyesen tanú9.
- Az ítélet 10. oldalának utolsó mondatában szerepeltetett 100.000.000-os összeg euró.

Az így kiegészített és helyesbített tényállás már mindenben megalapozott, az a vádlottak tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű, logikus mérlegelésén alapul, így módon a Be.593.§ (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az I. r. vádlott vonatkozásában, a Heves Megyei Bíróság B.324/1996/300. számú ítéletére történő hivatkozása, a tényállás személyi részében téves.

Az irányadó Btk. 97. § (2) bekezdése ugyanis azt rögzíti, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetés és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény - így például az előéletből fakadó súlyosabb büntetés - az elítélés miatt már nem állapítható meg. A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az európai unió tagállamainak bíróságai által, magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény alapján a bünygyi nyilvántartás a büntetettek nyilvántartása mellett tartalmazza a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartását is. Ez utóbbi nyilvántartásba, egyebek mellett azon személyek korábbi elítéltetésével kapcsolatos adatok kerülnek, akiknek az adatait a büntetettek nyilvántartásából a mentesítés folytán törölték [2009. évi XLVII. törvény 15. §]. Ez a nyilvántartás teremti meg tehát a bűnisméltés, illetve a visszaesés büntetőjogi értékelésének alapját, lehetőséget biztosítva az előzményi elítéltetésekől fakadó hátrányos jogkövetkezmények alkalmazására, az esetekben is, amikor az elítélt a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól már mentesült. Ha azonban az elítélttel kapcsolatos adatok a mentesítést követően, a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásából is törlésre kerültek, hátrányos jogkövetkezmény ezen elítélés miatt a terhelten szemben a Btk. 97. § (2) bekezdése első mondatának II. fordulata alapján már nem alkalmazható, azaz a törölt elítélés, az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyességet növelő súlyosító körülményként sem értékelhető. Az iratok között szereplő előzményi elítélésekre vonatkozó adatokkal szemben a bünygyi nyilvántartásban szereplő adatok meghatározó voltát egyértelművé teszi a Btk. 97. § (2) bekezdés második mondata is, mely kizárólag a visszaeséssel kapcsolatban biztosít arra lehetőséget, hogy a bíróság az ezzel kapcsolatos adatokat ne az ügydöntő határozat meghozatala időpontjában a nyilvántartásban szereplő adatok, hanem az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a bünygyi nyilvántartásból beszerzett adatok alapján állapítsa meg. A már a hátrányos jogkövetkezmények alatt állók nyilvántartásából is törölt adatok alapját képező elítélések adatai tehát - még ha azok az iratok alapján, például ítélet kiadmányokkal kétséget kizáróan megállapíthatóak is - hátrányos jogkövetkezmények megállapításának alapját nem képezhetik, az előzményi elítélések körében történő feltüntetésükre nem kerülhet sor.

Miután a jelen ügyben az I. r. vádlott vonatkozásában a Heves Megyei Bíróság hivatkozott elítéltetésének adatai a hátrányos jogkövetkezmények alatt állók nyilvántartásából törlésre kerültek, a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság azok feltüntetését a tényállás személyi részéből mellőzte.

A bizonyítékok értékelése kapcsán, az elsőfokú bíróság által felhívottak nagyrészt megfelelnek a rendelkezésre álló vallomások és iratok tartalmának. Iratellenességet - amely az ügy érdemére nem hatott ki - az alábbiakban észlelt a másodfokú bíróság:

- az ítélet 11. oldalának első bekezdésében a nyolcadik sorban szereplő kft. neve helyesen Kft4.,
- az ítélet 12. oldalának utolsó bekezdésének első sora kiegészítendő azzal, hogy az I. r. vádlott ezen 29. alszám alatti nyilatkozata a 2011. október 28-án érkezett írásbeli beadványa volt,
- ugyanezen 12. oldal utolsó bekezdésének 4. sorában a dátum helyesen 2008. július 20.,
- az ítélet 13. oldalának 3. bekezdésében az I. r. vádlott a szentpétervári találkozóval kapcsolatban nem elmondta, hanem írásban előadta az ott rögzítetteket,
- az ítélet 15. oldalának utolsó bekezdésének, utolsó előtti sorában tévesen került rögzítésre, hogy a II. r. vádlottat az I.r. vádlott hívta el azzal, hogy ő lehetne a projekt műszaki vezetője,

vallomásában a II. r. vádlott arra hivatkozott, hogy az I. r. vádlott mondta, hogy lesz találkozó és ő erre elment,

- a bizonyítékok értékelése során az I. r. vádlott neve helyesen az I.r.vádlott, illetve az ítélet 21. oldal 4. bekezdésében a tanú neve helyesen tanú4,
- az ítélet 23. oldalának első bekezdésének utolsó sorában az országjelzés ország1 esetében „u”,
- az ítélet 24. oldalának 5. bekezdése kiegészítendő azzal, hogy a 2008. május 29-ei e-mail a 19. számú e-mail, míg a hatodik bekezdés kiegészítendő azzal, hogy az ott rögzített 2008. június 13-ai e-mail sorszáma 21.,
- az ítélet 25. oldal 2. bekezdésének azon megállapítása, hogy véleményezésre lett a letéti szerződés tervezet megküldve téves, az e-mail tartalma szerint tájékoztatásul került sor annak megküldésére,
- az ítélet 27. oldal 2. bekezdésének 2. sorában a 405. lapszámára történő hivatkozás, mint a Bank igazolására hivatkozás téves, a nyomozati irat 405. lapszám alatt a Trade szándéknyilatkozata található.

Ezt meghaladóan az ítéletben hivatkozottak megfelelnek az iratok tartalmának mind a vallomások, mind az okirati bizonyítékok tekintetében. A védelem azon hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének megállapításai iratellenesek kizárólag a fentiek szerint voltak megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, minden lényeges kérdésre kiterjedően, kellő részletességgel teljesítette azt.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a vádlottak és védőik azon hivatkozását, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vont következtetést tényből tényre és indokolási kötelezettségét sem teljesítette.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként, és összességükben értékelte, tényből tényre helyesen következtetett.

Számot adott arról, mely bizonyítékokat miért fogadta el, melyeket milyen okból vetett el. Ebben a körben utal a másodfokú bíróság arra, hogy az I. r. és a II. r. vádlott vallomása azon túlmenően, hogy önmagában is ellentmondásos volt, hiszen első kihallgatásuk alkalmával a IV.r. elítélt házaspárról még említést sem tettek, egymással is ellentmondásban állt például a tekintetben, hogy a Centerbe hívta az I. r. vádlott a II. r. vádlottat, ahogy azt az I. r. vádlott vallomásában hivatkozta, vagy csak említést tett a találkozóról, amire magától ment a II. r. vádlott, ahogy arra ő hivatkozott. Későbbiekben ez ugyan feloldódott, azonban tény, hogy a nyomozás során vallomásukban felmerült. Az ellentmondás feloldását követően már nem volt eltérés érdemben a vádlottak nyilatkozata közt, így nem volt kizárt az sem, hogy védelmüket ugyanazon védő lássa el. Egyébként megállapítható volt, hogy a vádlottak különösen a találkozó tekintetében tett eltérő vallomásaikat egymással egyezően módosították az eljárás során.

Az elsőfokú bíróság a vádlotti vallomásokat egyenként, részletesen elemezte, rámutatott az azokban fellelhető ellentmondásokra, hiteltelenségre, logikus, okszerű magyarázatát adta, hogy miért nem fogadta el az I. r. és a II. r. vádlott védekezését, ebben a körben az ítélet által kifejtett bizonyíték értékeléssel minden tekintetben egyetértett a másodfokú bíróság is.

A vádlottaknak és védőnek a bizonyítékok értékelését támadó megállapításaival összefüggésben az ítéletábra az alábbiakat rögzíti:

A vádlottak védője az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenységét és mérlegelését támadta, amikor sérelmezte, hogy miért nem a vádlottak védekezését fogadta el a bíróság a tényállás alapjául. Figyelemmel azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság logikusan indokolta, hogy miért nem a vádlottak vallomását fogadta el, a bizonyítékok értékelését támadó fellebbezés nem foghatott helyt.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az I. tényállási pont vonatkozásában a tanú2 tanúnak, a II. tényállási pont vonatkozásában a tanú6 tanúnak, a III. tényállási pont vonatkozásában a tanú14-nek, míg a IV. tényállási pont vonatkozásában a tanú9 és tanú21 tanúknak, a részletesen elemzett, okiratokkal alátámasztott vallomására, alapította a tényállását, a vádlottak védekezésével szemben. Ezen tanúk vallomásai, azon túl, hogy részben cáfolták a vádlottak azon védekezését, mellyel magukat a IV.r. elítélt házaspár áldozataként tüntették fel, alkalmasak voltak az őket alátámasztó okirati bizonyítékokkal való együttes értékelés eredményeként a tényállás megállapításának alapjául.

Megalapozott a törvényszék érvelése, mely szerint a II., III. és IV. tényállási pont sértettjei nem is tettek említést a IV.r. elítélt házaspárról, mely a vádlottak védekezésével szemben azt a tényt erősíti, hogy a vádlottak az ajánlatuk valótlanságáról tudva próbálták a sértetteket a szerződés kötésre rábírní. Egyébként első nyomozati vallomásukban maguk a vádlottak sem hivatkoztak rájuk, mint akik őket is állítólag megtévesztették.

Az elsőfokú bíróságnak azon okfejtését, hogy a rendelkezésre álló, valótlán tartalmú banki igazolások és egyéb okiratok, valamint az email üzenetek miként cáfolták a vádlottak védekezését, a másodfokú bíróság is osztotta.

A törvényszék az ítéletében részletesen számot adott arról, hogy tényállását mely bizonyítékokra alapította, majd az ítélet 26-28 oldalán összegezte is azokat tényállási pontonként. Ezzel teljesítette az indokolási kötelezettségét, a határozatából nyomon követhető, hogy a tényállás egyes megállapításait mire alapította.

A védő sérelmezte, hogy a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező határozatában adott iránymutatása ellenére nem került sor valamennyi e-mail üzenetnek a tanúk elé tárására. Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság megállapította, hogy a releváns e-mail üzenetek tanúk elé tárására sor került, azokat az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen értékelte, ezáltal eleget tett a bizonyítékok értékelésére vonatkozó kötelezettségének.

Rámutat a másodfokú bíróság, hogy a Be. 632. § (3) bekezdése alapján a megismételt eljárásban hozott ítélet felülbírálata során a másodfokú bíróságot, változatlan tényállás mellett sem kötik a hatályon kívül helyező határozatban kifejtett okok és indokok.

Az ítélet bizonyítékok értékelésére vonatkozó része kiegészítendő azzal, hogy a tényállás személyi része a vádlottak személyes nyilatkozta, illetve az erkölcsi bizonyítványok adatai alapján került megállapításra.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére az I., II. és III. tényállási pontok vonatkozásában és törvényes ezen tényállási pontok vonatkozásában a cselekmények minősítése is.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a IV. tényállási pont vonatkozásában azt állapította meg, hogy a bűncselekmény nem jutott el a kísérleti szakba, csak a csalás büntettének előkészületét követték el a vádlottak.

Elöljáróban rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a Btk. 2. §-ában foglaltakat és vont következtetést arra, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazása kedvezőbb a vádlottakra és ezért azt alkalmazta az eljárása során. Az ebben a körben az elsőfokú bíróság által kifejtetteket a másodfokú bíróság is teljes mértékben osztotta.

Az I., II. és III. tényállási pontok vonatkozásában az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés helyes, megfelel az irányadónak elfogadott tényállásnak.

A IV. tényállási pont esetében az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy szerződéskötés és az önerő letételének hiányában a bűncselekmény nem lépett kísérleti szakba megalapozott.

A Btk. 10. §-ának értelmében kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdte, de nem fejezte be.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 29. oldal második bekezdésében kifejtetteket a másodfokú bíróság maradéktalanul osztotta. a tanú 9. és a tanú21 tanúk vallomásából egyértelműen kitűnt, hogy a vádlottak által kifejtett magatartás, ajánlat arra sem volt alkalmas, hogy mérlegeljék az azzal való élés lehetőségét, azt teljes mértékben elutasították. Ebben a körben nem elegendő az ügyészség által hivatkozottakkal szemben a cselekményt a vádlotti oldalról vizsgálni. A sértett oldaláról ugyanis megállapítható, hogy a vádlottak által kifejtettek meg sem indították a sértettek szándékát az esetleges hiteligenyítés és szerződéskötés irányába. Erre való figyelemmel is az elsőfokú bíróság érvelése helytálló.

Az elsőfokú bíróságnak a bünszövetségben elkövetéssel és az üzletszerűséggel összefüggésben kifejtett indokai szintén helyesek, azt a másodfokú bíróság is osztotta.

A büntetés kiszabás kapcsán az elsőfokú bíróság által megállapított enyhítő és súlyosító körülmények megfelelnek az 56/2007. BK véleményben foglaltaknak, azonban a súlyosító körülmények közül az I. r. vádlott esetében mellőzi azt, hogy nevezett kriminológiai értelemben visszaeső, mivel korábban már csalás miatt jogerősen elítélték. Ezen elítéltetésének a tényállás személyi részéből történő mellőzésére figyelemmel az súlyosító körülményként sem értékelhető. Az enyhítő körülmények közül mellőzni kellett az I. r. vádlott esetében azt, hogy az elítélése óta közel 20 év telt el. Enyhítő körülményként kell az I. r. vádlott büntetlen előéletét figyelembe venni.

További súlyosító körülmény, hogy a vádlottak cselekményeiket társtettesként követték el (BK vélemény II./8. pont harmadik bekezdés).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az időmúlás, mint enyhítő körülmény tekintetében kifejtett indokolását helytállónak találta.

Helyes azonban a fellebbviteli főügyészség azon hivatkozása, hogy a 10 éves időmúlásra figyelemmel is indokolt a speciális minimumot el nem érő, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés súlyosítása.

A három, 5-10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt elkövető vádlottak esetében, az enyhítő körülmények túlsúlya mellett, különösen a rendkívül jelentős tartamú időmúlásra tekintettel, nem indokolt végrehajtandó szabadságvesztés büntetés alkalmazása.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a felfüggesztés próbaidejét, a kiszabható tartam középértékében határozta meg. Az egyébként is enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén, ilyen bűnösségi körülmények mellett, a kiszabható leghosszabb próbaidő alkalmazása indokolt, ezért a másodfokú bíróság a próbaidő tartamát a maximumra súlyosította.

Az ítélőtábla a büntetés kiszabása körében figyelemmel volt az ügyben érintett további már jogerősen elítélt vádlottakkal szemben kiszabott büntetések mértékére és az időmúlás figyelembevétele mellett, a felfüggesztett szabadságvesztést tartotta azokkal arányosnak az I. r. és a II. r. vádlott vonatkozásában.

Helyes az elsőfokú ítéletnek a feltételes szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezése, továbbá a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának meghatározása.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a megismételt eljárással felmerült bűnügyi költség megfizetésére is kötelezte a vádlottakat.

A Be. 574. § (3) bekezdése szerint a vádlottakat nem lehet kötelezni annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely nem az ő mulasztásuk folytán szükségtelenül merült fel. Erre való tekintettel a - korábban hozott elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése miatt szükségessé vált - megismételt eljárás költségeinek viselésére sem kötelesek, kizárólag az első, hatályon kívül helyezéssel zárult eljárás, őket terhelő költségeinek megfizetésére kötelezhetők.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 31.B.842/2018/26. számú ítéletét részben megváltoztatta a Be. 606. § (1) bekezdése alapján, míg az elsőfokú ítélet egyéb, törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésére figyelemmel helybenhagyta.

A Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (3) bekezdése alapján rendelkezett a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Korrekcíót igényeltek az ítélet rendelkező részében az I. r. és II. r. vádlott személyi adatai, a másodfokú bíróság a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja alapján, figyelemmel a Be. 184. § (2) bekezdés a-f) pontjaira, rögzítette a vádlottak személyi azonosító igazolványának számát, állampolgárságukat és az I. r. vádlott állandó lakóhelyének teljes címét.

Budapest, 2019. május 3.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

dr. Feledi Tamás sk.
előadó bíró

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 31.B.842/2018/26. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.310/2019/33. számú ítéletében írt változtatással 2019. május 3. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. május 3.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke